

Oponentní posudek na habilitační práci

Název: **Základní instituty shromažďovacího práva**

Autor: **Petr Černý**

Oponent: **Vojtěch Šimíček**

Hned úvodem konstatuji, že Petr Černý se problematikou shromažďovacího práva zabývá dlouhodobě a v této oblasti patří mezi jednoho z největších tuzemských expertů. O tom ostatně svědčí i přehled publikací, které k tomuto tématu vydal; včetně respektovaného komentáře shromažďovacího zákona. Rovněž oceňuji, že autor nezůstává pouze u ústavně či správněprávního přístupu, nýbrž dokáže zkoumané téma zasadit rovněž do politologického kontextu, což považuji za velmi cenné a podstatné. Konečně je známo, že habilitant působí též jako soudce správního úseku krajského soudu a problematiku shromažďovacího práva proto zkoumá nejen z čistě teoretického hlediska, nýbrž podílí se i na jeho prejudikování a získává tak praktický náhled nad jeho realizací. To jsou všechno velmi podstatné okolnosti, které přispěly ke kvalitě odevzdané habilitační práce.

Předložená habilitační práce je rozčleněna do čtyř základních částí. Zkoumá postupně vývoj právní regulace shromažďovacího práva a jeho současnou úpravu; poté se věnuje vymezení pojmu „shromáždění“ a nositelům shromažďovacího práva a konečně možným omezením shromáždění. Práci zakončuje závěrečné shrnutí. Tuto strukturu považuji za odpovídající a umožňující vhodné uchopení zkoumaného tématu. Jak totiž autor signalizuje hned v úvodu, cílem práce není komplexní podchycení celého shromažďovacího práva (případně i v komparativní perspektivě), nýbrž zabývá se toliko některými jeho instituty. Jejich výběr považuji za racionální a dodávám, že předložená práce je mimořádně informačně bohatá a přínosná.

Co se týká zvolené metody, postupuje P. Černý převážně kazuisticky, kdy prezentuje velké množství konkrétních příkladů a jejich judikatorního řešení. Tento přístup považuji za správný a mám za to, že i díky němu je předložená práce velmi čtivá. Drobná výtka se týká pouze toho, že ne vždy na základě předestřené kazuistiky habilitant poskytuje odpovídající zobecnění, resp. vyvození závěrů.

Rovněž souhlasím s přístupem habilitanta ve vztahu k využívání komparativních poznatků, kdy si všímá především právní úpravy a judikatury v sousedních zemích s pragmatickým vysvětlením, že „problémy, které řeší naši sousedé, dříve či později přijdou i do České republiky“ (str. 10). Jen v tomto ohledu není zcela konzistentní, jelikož v některých kapitolách si vypomáhá pouze konkrétními příklady z jiných zemí (zejména SRN), zatímco jiné kapitoly působí jako „plnohodnotná“ komparativní práce, kde jsou právní úpravy srovnávaných zemí stavěny vedle sebe (viz např. kap. 3.1. na str. 136 a násl., která je dokonce věnována prakticky výhradně německé úpravě).

Velmi oceňuji seznam použitých pramenů, který je ve vztahu k česky psaným zdrojům téměř vyčerpávající. Zejména kvituji obrovské množství zpracovaných judikátů. V této souvislosti však činím povzdech (nikoliv na adresu autora, nýbrž příslušné směrnice), že součástí pramenů není

seznam judikatury. Mám za to, že tato směrnice by měla být změněna a v kvalifikačních pracích by se měl seznam použitých soudních rozhodnutí objevovat povinně, jelikož jejich absence vede k menšímu komfortu čtenáře.

Přípomínky, které mám jako oponent k předložené habilitační práci, bych rozdělil na čistě formální a obsahové.

Z formálních připomínek je především škoda, že se habilitant sice vyvaroval gramatickým chybám (se zcela ojedinělými výjimkami – např. „obsahovaly“ namísto „obsahovali“ na str. 50); nicméně stejné se nedá říci o zcela zbytečných překlepech, kterých je na tuto úroveň kvalifikační práce relativně hodně (jen namátkou – str. 31 budou namísto budov; na str. 49 je 2x slovo konvenuje v jedné větě tamtéž; rozsusek namísto rozsudek; statutárnímu místo statuárnímu na str. 212; někde chybí spojky - str. 68 a 70 atp.).

Plně jsem ani neporozuměl, z jakého důvodu jsou přílohou habilitační práce český a německý shromažďovací zákony. Mám za to, že u podobných kvalifikačních prací jde o počín poněkud nezvyklý a drobně sarkasticky vyjádřeno je možná dobře, že kolega nepojednává např. o vybraných institutech občanského zákoníku². Zahrnutí textu celého právního předpisu do přílohy podle mého názoru dává smysl u jiných typů prací, zejména těch, které jsou určeny pro praktické použití (zejména komentáře, kde je to nezbytné); nikoliv však u prací kvalifikačních.

Z drobných, čistě formálních připomínek, upozorňuji na absenci odkazu na citovaný náleze Ústavního soudu na str. 48, anebo na vhodnost citovat rozhodnutí Spolkového ústavního soudu přímo, nikoliv prostřednictvím jeho „přerozprávění“ v odborné literatuře (viz odkaz 281 na str. 140).

Z hlediska *obsahových připomínek* předně uvádím, že většinu z nich nezamýšlím jako kritické výhrady, nýbrž spíše jako silnější či slabší názorovou polemiku, případně jako podněty k další diskusi. Pro lepší přehlednost budu používat body.

1) Mám za to, že nadpis podkapitoly 1.2. Ústavněprávní východiska nekoresponduje s jejím obsahem. Ve skutečnosti se v ní totiž autor zabývá zákonnou limitací shromažďovacího práva a poté přechází již k ústavněprávní úpravě v sousedních zemích. Postrádám proto na tomto místě ústavně teoretický hlubší ponor, tzn. uvedení skutečných ústavněprávních východisek.

2) Postrádám v práci bližší komentář ke zcela specifickým shromážděním, které také slouží k realizaci práva na informace (str. 51), nicméně mají zcela samostatný režim a jsou z působnosti shromažďovacího zákona vyňata (§ 2) – např. právo občanů účastnit se jednání zastupitelstev samosprávních celků, veřejnost soudního jednání atp. P. Černý totiž na str. 119 a násl. postrádá aspekt dobrovolnosti účasti na těchto jednáních, nicméně toto konstatování se týká jen např. samotných zastupitelů nebo členů soudního senátu, nikoliv však přítomné veřejnosti. Jinak řečeno, pojmově se v těchto případech o shromáždění jedná (i veřejnost v jednacích síních soudů bývá nezřídka organizovaná – viz z minulosti proces s Plastic People, činnost VONS; v současnosti jde o soudní případy politického extrémismu anebo některé akce sdružení otců v pečovatelských věcech), nicméně zákonodárce učinil zákonnou výlukou. Nepolemizuji s autorem ohledně samostatné právní regulace těchto akcí; pouze se domnívám, že pojmově tato shromáždění oproti shromážděním ostatním nelze přesvědčivě vyčlenit (jaký je např. rozdíl mezi skupinou občanů, demonstrujících před obecním úřadem, a účastnících se jeho jednání?).

3) Na str. 62 by se slušelo doplnit, že zde citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu následně prošel „testem ústavnosti“ a následná ústavní stížnost byla zamítnuta nálezem sp. zn. II. ÚS 1398/17.

4) Na str. 63 si zaslouží bližší vysvětlení, jak autor zamýšlí svoji úvahu ohledně legislativního zakotvení práva na náhradu škody „na státu nebo jiném subjektu“. Co si pod tím můžeme představit

